

Juridisch praktijkboek voor de raadsgriffie(r)

Juridisch praktijkboek voor de raadsgriffie(r)

Mr. Olaf Schuwer

Berghauser Pont Publishing

Postbus 14580

1001 LB Amsterdam

www.berghauserpont.nl

Omslagontwerp: Rosanna Zito, Zedline

Illustraties: Sander Groenink

1e druk, 2018

ISBN: 9789491930959

NUR: 823

© 2018 Berghauser Pont Publishing

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg besteed is, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele (druk) fouten en onvolledigheden, noch voor gevolgen hiervan.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means, without the publishers prior written permission

Inhoud

Voorwoord en leeswijzer	XIII
1 Het raadslid	5
1.1 Verkiezing en toelating tot de raad	5
1.2 (Rechts)positie van het raadslid	7
1.2.1 Algemeen	7
1.2.2 Woonplaatsvereiste	8
1.2.3 Nevenfuncties	9
1.2.4 Tijdelijk ontslag wegens zwangerschap en ziekte	9
1.2.5 Beperkingen in functies en handelingen	11
1.2.5.1 Onverenigbare betrekkingen	11
1.2.5.2 Verboden handelingen	12
1.2.6 Immuniteit	14
1.2.7 Vergoedingen	14
1.3 Ambtelijke bijstand	15
1.4 Het van de fractie afgesplitste raadslid	17
1.5 Het einde van het raadslidmaatschap	18
2 De gemeenteraad	25
2.1 De organisatie van de gemeenteraad	25
2.2 Het Reglement van Orde	27
2.3 Het voorzitterschap van de raad	28
2.4 Organisatie van een raadsvergadering	30
2.4.1 Openbare raadsvergadering	30
2.4.2 Besloten raadsvergadering	32
2.5 Plaats en positie wethouders tijdens raadsvergadering	33
2.6 Opening raadsvergadering	34
2.7 Inspraak	35
2.8 Het raadsdebat	36
2.9 Het raadsbesluit	38
2.9.1 Stemquorum en besluitquorum	38
2.9.2 De schriftelijke weg	38

2.9.3	De mondelinge weg	40
2.9.4	Zonder stemming	41
2.9.5	Staken van stemmen	42
2.9.6	Onthouden van stemmen; belangenverstrengeling	43
2.10	Instrumenten van de raad	46
2.10.1	Informatie	46
2.10.2	Ambtelijke bijstand	47
2.10.3	Interpellatie	48
2.10.4	Raadsonderzoek	49
2.11	Stukken die van de raad uitgaan	50
3	Commissies	55
3.1	Wat is een commissie	55
3.2	Samenstelling van de commissie	56
3.2.1	Algemeen	56
3.2.2	Artikel 82-commissie (raadscommissie)	57
3.2.2.1	Samenstelling commissie, plaats burgercommissieleden	58
3.2.2.2	Werkzaamheden commissie	58
3.2.2.3	Vergaderingen van de commissie	59
3.2.3	Artikel 83-commissie (bestuurscommissie)	60
3.2.4	Artikel 84-commissie	62
3.3	Aandachtspunten bij het opzetten en inrichten van een commissie	62
4	De griffier	67
4.1	Juridische grondslag en status	67
4.2	Taken en bevoegdheden van de griffier	68
4.3	Wijze van uitoefening werkgeverstaken gemeenteraad	69
4.4	Vervanging griffier	69
5	De burgemeester	75
5.1	Rol raad bij benoeming, herbenoeming en tussentijds ontslag	75
5.1.1	Algemeen	75
5.1.2	Afleggen eed of belofte	75

5.1.3	Profielschets en openstelling vacature	76
5.1.4	Vertrouwenscommissie (her)benoeming burgemeester	77
5.1.5	Voortgangsgesprekken	78
5.1.6	Tussentijds ontslag	78
5.2	Woonplaats burgemeester	79
5.3	Rol burgemeester bij raadsvergadering	80
5.4	Burgemeester, raad en openbare orde	81
5.5	Samenwerking burgemeester en griffier	82
5.6	Driehoek burgemeester, griffier en gemeentesecretaris	82
6	De wethouders	87
6.1	Aantal wethouders	87
6.2	Ingezetenschap	88
6.3	Benoeming	88
6.4	(Opzeggen van) vertrouwen en ontslag	89
6.4.1	Ontslag op eigen initiatief	89
6.4.2	Ontslag niet op eigen initiatief: opzeggen vertrouwen vereist	89
6.4.3	Ontslag om andere redenen	91
6.4.4	Na het ontslag	91
6.5	Ziekte en zwangerschap	92
7	Het college van burgemeester en wethouders	97
7.1	College en collegevergadering	97
7.2	De raad en collegebesluiten	98
7.3	Bevoegdheden van het college	98
7.4	College en informatieplicht	99
7.5	College en vertrouwen	100
7.6	Voortijdig ontslag wethouder en burgemeester	101
8	De rekenkamer(funcitie)	107
8.1	Algemeen	107
8.2	Onafhankelijkheid	108
8.3	De samenstelling van de rekenkamer	108
8.4	De gemeenschappelijke rekenkamer	110
8.5	De rekenkamerfunctie	110

8.6	Het rekenkameronderzoek, verhouding met college en gemeenteraad	111
9	Geheimhouding	117
9.1	Algemeen	117
9.2	Wie doet wat ?	118
9.3	Wanneer geheimhouding opleggen (en wanneer dus niet?)	119
9.4	Wanneer moet de geheimhouding worden bekrachtigd?	120
9.5	Hoelang duurt geheimhouding?	122
10	De raad als bestuursorgaan, in het bijzonder bij besluiten in het Omgevingsrecht	129
10.1	Bestuursorgaan en Algemene wet bestuursrecht	129
10.2	De raad als bestuursorgaan	130
10.2.1	Algemeen	130
10.2.2	Algemene beginselen van behoorlijk bestuur	130
10.2.3	Besluiten als “bestuursorgaan gemeenteraad”	132
10.3	Besluiten als “bestuursorgaan gemeenteraad”	132
10.4	De raad als belanghebbende	133
10.5	Instellen van bezwaar en beroep door de raad: hoe en wat	134
	Trefwoordenregister	137

Voorwoord en leeswijzer

Volgens artikel 107a lid 1 Gemeentewet staat de griffier de raad en de door de raad ingestelde commissies bij de uitoefening van hun taak terzijde. De raad moet dus op tal van fronten op de griffier kunnen afgaan. Dat betekent dat de griffier (en diens griffie) dagelijks vele ballen hoog moet houden. Zonder ze te laten vallen.

Eén van die ballen heeft een juridische lading, voornamelijk gevuld met gemeenterecht en Gemeentewet. Maar ook de Kieswet en de Wet openbaarheid van bestuur komen regelmatig langs in de dagelijkse griffiepraktijk. Een gemeenteraad “aan het werk” is een boeiend staatsrechtelijk verschijnsel. Daarbinnen kan de onjuiste toepassing van een wetsartikel (politiek) ongewenste gevolgen hebben.

Van griffiers en hun griffie wordt een brede, toepassingsgerichte, parate (Gemeente)wetskennis verwacht. Niet elke griffier is hierop voldoende toegerust. Om aan de specifieke juridische kennisbehoefte van griffier en griffie tegemoet te komen, is dit boek ontwikkeld.

Voor de meest voorkomende juridische handelingen op het domein van griffier en gemeenteraad wordt uitgelegd hoe deze moeten worden uitgevoerd. Daarbij worden ook tips gegeven. Volledigheid is beoogd, maar zal vast en zeker niet zijn bereikt. Daarvoor is het werk van griffier en gemeenteraad te dynamisch.

Dit boek kon niet tot stand komen zonder de fantastische betrokkenheid en toewijding van de meelees- en feedbackgroep: Cindy Elken, Sjaak van 't Hof, Mark van Rossum en Miranda Timmermans (ged.). Aan hen de eer dat dit boek toch vooral leesbaar is geworden. Hartelijk dank voor jullie inzet en amendementen!

Randvoorwaarde was dat het boek meer dan uitsluitend tekst moest bevatten. Plaatjes mochten niet ontbreken. Veel dank aan duizendpoot Sander Groenink. Hij weet niet alleen de ware smaak uit elke koffieboon

te halen, maar ook met zijn illustraties dit boek op passende wijze te verlevendigen.

Rest het uitspreken van de hoop dat dit boek een bijdrage mag leveren aan de onuitputtelijke juridische kennisbehoefte van de mooiste beroepsgroep binnen het lokaal openbaar bestuur!

Zwolle, april 2018

Olaf Schuwer